

ความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อการวิจัย

ได้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมานานแล้ว แต่เป้าหมายของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมีต่าง ๆ กันตามกาลและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายในการเรียนจะมีอิทธิพลต่อวิธีการสอนภาษาต่างประเทศ และระเบียบวิธีสอนมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของผู้เรียนเช่นกัน

บางคนเรียนภาษาต่างประเทศเพราะสนใจใคร่รู้เกี่ยวกับตัวภาษา หรือวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บางคนเรียนเพราะคาดหวังว่าจะได้ประโยชน์จากการเรียนภาษาต่างประเทศ เช่น ตัวอย่างของ พี.เจ.ที. แกลนเดนนิ่ง (P.J.T. Glendening)¹ เกี่ยวกับการที่เรียนภาษารัสเซียดังนี้

...Perhaps he was not at all interested in being able to speak the language or understand it when spoken or being able to write it himself but just in being able to follow a scientific text so as not to have to wait for it to be translated for him.

ลีออน เอ. จาโคโบวิทส์ (Leon A. Jakobovits)² ได้กล่าวเป็นเชิงสรุปและสนับสนุนว่า

¹ P.J.T. Glendening, Teach Yourself to Learn A Language. (London: The English University Press, Ltd., 1965), p. 14.

² Leon A. Jakobovits, Foreign Language Learning A Psycholinguistic Analysis of the Issues. (Massachusetts: New Bury House Publishers, 1971), p. 250.

...The traditional goal of foreign language training and the one still dominate in the minds of undergraduate and graduate university students is the attainment of a reading capacity sufficient to serve library research requirement and to provide the possibility of enjoying major literary works in language other than one's own.

เป้าหมายนี้มีผลให้การสอนภาษาต่างประเทศเน้นทางด้านกาอ่านและเขียนมากกว่าการพูดและการฟัง ซึ่งเป็นแนวการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพราะครูสอนภาษาต่างประเทศ นักไวยากรณ์ นักประวัติศาสตร์ทางภาษา และนักภาษาศาสตร์ระยะแรก ๆ ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนหรือหน้าที่ของภาษา หลังสงครามโลกครั้งที่สองความเจริญก้าวหน้าของการศึกษาตามแนวทางวิทยาศาสตร์ ช่วยให้นักภาษาศาสตร์สามารถศึกษาภาษาอย่างมีระบบและจริงจังขึ้น ผลของการศึกษานี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดรวบยอดเกี่ยวกับภาษาตลอดจนระเบียบวิธีสอนภาษา เช่น เกี่ยวกับหน้าที่ของการสอนภาษาในปัจจุบันเชื่อว่าคือการช่วยให้ผู้เรียนมี

...ability to perform adequately in speaking and listening situations, these are viewed as fundamentally more important than the ability to read or write the language.³

ครูสอนภาษาต่างประเทศเริ่มตระหนักถึงข้อผิดพลาดในการสอนที่เน้นกาอ่านเขียน และกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เพราะเริ่มเข้าใจแล้วว่าภาษาเป็นระบบเสียง (Sound System) ตัวอักษรเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ชี้แทนเสียงเท่านั้น การสอนภาษาจึง

3

James L. Kinneavy, "The Function of Language," Foreign Language Teaching: An Anthology. ed. Joseph Michel (New York: The Macmillan Company, 1967), p. 42.

กลับมาเน้นด้านการฟังและการพูดมากขึ้น นอกจากเป้าหมายดังกล่าวแล้วยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากที่เรียนภาษาต่างประเทศเพราะสภาพภูมิศาสตร์ เช่นอยู่ใกล้กับเจ้าของภาษา หรือเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเท่านั้น

แม้ยังมีข้อโต้แย้งกันมากกว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นแค่ไหนทั้งสำหรับผู้เรียนทางสาขาศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่า ความรู้ภาษาต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ จึงมีผู้สนใจศึกษาภาษาต่างประเทศมากขึ้น เพราะถือว่า "Foreign languages are a cultural and professional tool"⁴ แต่การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อน โดยเฉพาะเมื่อเข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาของประเทศ จึงมีปัญหามากมายหลายด้านด้วยกัน เริ่มจากตัวภาษาเอง ปัญหาในคำศัพท์ภาษา ซูซาน เค. แลงเกอร์ (Susanne K. Langer)⁵ กล่าวไว้ว่า

...Language is, without a doubt, the most momentous and at the same time the most mysterious product of human mind.

แต่ในศตวรรษนี้ ความเจริญก้าวหน้าของวิชาภาษาศาสตร์ช่วยให้ครูสอนภาษาต่างประเทศเข้าใจภาษามากขึ้น และช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพขึ้นด้วย ส่วนปัญหาในด้านการเรียนรูลดคนน้อยลง เพราะวิชาจิตวิทยาช่วยให้ครูสอนทราบถึงขบวนการเรียนรู้ การจำ การลืมและการเร้าความสนใจเป็นต้น สำหรับปัญหาทางด้านการสอน ถาลองศึกษาประวัติการสอนภาษาต่างประเทศดู จะช่วยให้เข้าใจถึงพัฒนาการของระเบียบวิธีสอนที่ใช้ในอดีต ปัจจุบัน และวิธีสอนที่อาจจะได้รับความนิยมในอนาคต

⁴William R. Parker, "Why A Foreign Language Requirement," Ibid., p. 59.

⁵Susanne K. Langer, Foreign Language Teaching. ed. Joseph Michel (New York: Macmillan Company, 1967), p. 3.

โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado)⁶ เขียนประวัติการสอนภาษาต่างประเทศ โดยสังเขปในหนังสือ Language Teaching โดยแบ่งวิธีการสอนออกเป็นประเภทใหญ่ๆ สามประเภทด้วยกันคือ การสอนแบบ Grammar-Translation, Direct Method และ Linguistic Method

Grammar-Translation Method เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนจะต้องท่องจำกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์และแปลโดยใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องช่วย ผู้เรียนเรียนรู้หน่วยคำ (Parts of Speech) และจำวิธีกระจายศัพท์ (Conjugation)

ผลปรากฏว่าผู้เรียนเสียเวลาเรียนภาษายาวนานหลายปี โดยไม่สามารถใช้ภาษา นั้น เพราะความสามารถในการอธิบายและท่องจำกฎเกณฑ์หรือไวยากรณ์ของภาษาได้ อย่างแม่นยำ ต่างกับความสามารถที่จะพูดหรือเข้าใจภาษา คนอาจพูดและเข้าใจภาษาได้โดยไม่ทราบไวยากรณ์ของภาษาเลยก็ได้

เวย์น ฮาซ (Wayne Harsh)⁷ วิจัยข้อผิดพลาดของการสอนวิธีนี้ว่า

1. The grammarians base their description of English on inflected language like Latin and Greek.

2. They failed to give a systematical and thorough description of language as it is actually used.

ความล้มเหลวนี้ทำให้วิธีสอน Grammar-Translation Method หมดความนิยมและถูกตัดออกจากกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เห็นได้จากตำราเรียนภาษาต่างประเทศสมัยใหม่ ซึ่งไม่มีใครจะพบการกระจายคำ (Conjugation) และกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์

6

Robert Lado, Language Teaching: A Scientific Approach.

(New York: McGraw-Hill, Inc., 1964), pp. 3-7.

7

Wayne Harsh, "Three Approach" English Teaching Forum,

Vol. VI, No. 4 (July-August, 1961), p. 3.

วิธีสอนที่เกิดขึ้นใหม่คือ Direct Method เป็นวิธีการสอนที่เน้นจุดตรงข้ามกับ Grammar-Translation Method คือเน้น "direct contact with the foreign language in meaningful situation"⁸ พร้อมทั้งตัดการท่องจำกฎไวยากรณ์ และการแปลออก หัวใจสำคัญของวิธีการสอนนี้คือ การเชื่อมโยงคำและประโยคเข้ากับความหมาย โดยการสาธิตหรือแสดงให้เห็นความสัมพันธ์นั้น

วิธีการสอนนี้ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะเทคนิคที่ใช้ เช่น การฝึกกระสวน (Pattern Practice) และฝึกทักษะ (Drill) ช่วยให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษามากกว่าเดิม และครูสามารถใช้วิธีสอนนี้กับเด็กนักเรียนทั้งชั้นได้ แม้ว่าวิธีการสอนนี้สามารถสนองความต้องการในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศก็ตาม แต่ความก้าวหน้าทางภาษาศาสตร์และจิตวิทยาการศึกษา ได้ชี้ให้เห็นข้อผิดพลาดของวิธีสอนแบบนี้ในแง่ที่เชื่อว่าการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นเหมือนกับการเรียนภาษาของตนเอง เป็นต้น

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างประเทศมีมากขึ้น นักภาษาศาสตร์ได้เสนอวิธีการสอนตามแนวภาษาศาสตร์ (Linguistic Method) ซึ่งเน้นในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบของภาษา เช่น การออกเสียงสูงเสียงต่ำ (Intonation) การออกเสียง (Pronunciation) หน่วยคำ (Morphology) และวากยสัมพันธ์ (Syntax) นอกจากนี้ยังเน้นความจำและความสามารถในการเลียนแบบประโยคสนทนาในภาษาต่างประเทศของนักเรียน การฝึกกระสวนของประโยค (Pattern Practice) จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการสอนตามแนวภาษาศาสตร์

เมื่อพิจารณาโดยตลอดแล้ว จะเห็นว่าเมื่อใช้วิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งและประเมินผลแล้ว จะพบข้อบกพร่องของวิธีการนั้น ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าวิธีการสอนใหม่ เพื่อแก้ข้อบกพร่องนั้น ประกอบกับความก้าวหน้าทางวิทยาการ ทำให้เทคนิคและวิธีการสอนใหม่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ และวิธีสอนแบบต่าง ๆ มีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องให้ศึกษาแก้ไข

⁸Robert Lado, Ibid.

ไม่ว่าจะมีข้อโต้แย้งในวิธีการสอนอย่างไรก็ตาม ความจริงที่ยอมรับกันข้อหนึ่งก็คือ เทคนิคและวิธีการสอนภาษาต่างประเทศที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็นของใหม่นั้นที่จริงเป็นเทคนิคหรือวิธีที่เคยทดลองใช้หรือใช้มาแล้วในอดีต และหลายเทคนิคที่ใช้อยู่ก็เป็นเทคนิคเดิมที่ทุกคนพบแล้วนำมาใช้ซ้ำอีก ถึงกระนั้นก็ตามเราก็คงยังไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ประสบอยู่ในปัจจุบันทั้งหมด และก็ยังไม่มีพบวิธีการสอนที่ทุกคนยอมรับว่าเหมาะสมและดีที่สุด

ลีออน เอ. จาค็อบวิทส์ (Leon A. Jakobovits)⁹ ได้สรุปการสอนภาษาต่างประเทศในแง่ที่กว้างขวางกว่าของ โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado) ดังนี้ คือ

...Two major approaches in method of instructing foreign language can be identified: The habit-skill approach that emphasizes oral skills through a method of repetitive pattern drills and the rule-governed grammar approach that emphasizes the knowledge of structure. Both approaches draw upon modern linguistic theory, but the extent to which reading and writing skills are also emphasized varies greatly within either approach.

นอกจากนี้ นักการศึกษาหลายท่านแสดงความคิดเห็นว่า อาจมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้วิธีการสอนแบบหนึ่งดีหรือเหมาะสมที่จะนำมาใช้มากกว่าวิธีการสอนอีกแบบหนึ่ง ดังนี้

9

Leon A. Jakobovits, Foreign Language Learning.

(Massachusetts: Newbury House Publishers, 1971), pp. 254-55.

ผู้สอนควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ด้วย ตัวอย่างเช่นปัจจัยที่ เจ.ซี. แคทฟอร์ด (J. C. Catford)¹⁰ รวบรวมไว้ได้ 6 ประการด้วยกันคือ

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ การเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ
2. สภาพการณ์ทางภาษาของประเทศนั้นเอง เช่น ประเทศนั้นมีภาษาประจำชาติมากกว่า 1 ภาษา หรือไม่หรือใช้ภาษาถิ่นเท่านั้น ภาษาต่างประเทศจะมีประโยชน์อะไรบ้างต่อผู้เรียน
3. อายุ ระดับสติปัญญา ภูมิหลังทางวัฒนธรรมและความสนใจของผู้เรียน
4. การเตรียมครูสอนภาษาต่างประเทศ และประสบการณ์ของผู้สอน
5. ลักษณะของภาษาต่างประเทศที่จะเรียน
6. ลักษณะของภาษาต่างประเทศซึ่งแตกต่างจากภาษาของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม เมื่อยังไม่มีหลักฐานใดยืนยันว่าวิธีสอนแบบใดดีกว่ากัน การศึกษาเปรียบเทียบจึงยังคงต้องดำเนินต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีสอนแบบโครงสร้างกับวิธีสอนแบบสถานการณ์ โดยถือเอาคะแนนวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองเป็นเครื่องตัดสิน

10

J.C. Catford, The Teaching of English as a Foreign Language, (London: Oxford University Press, 1965), p. 166.

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิผลของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีต่างกับสองวิธีดังกล่าว
 2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2515 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน
 3. การทดลองเริ่มต้นในภาคปลายปีการศึกษา 2515 และเสร็จสิ้นภายในเวลา 6 สัปดาห์หลังจากเริ่มสอน
 4. ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างเนื้อหาที่ใช้สอนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการสอนทั้งสองวิธี โดยยึดเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือ The Oxford English Course for Thailand Book II. เป็นหลัก
 5. ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างข้อทดสอบที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดสัมฤทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน
- ข้อทดลองเบื้องต้น

แบบทดสอบที่ใช้วัดสัมฤทธิผลมี 2 ชุด ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันตามวิธีสอนแต่ละวิธี แต่แบบทดสอบทั้งสองมีระดับความยากและอ่านง่ายแก่กัน และสามารถวัดสัมฤทธิผล การเรียนของนักเรียนได้จริง เพราะเนื้อหาในแบบทดสอบทั้งสองชุดเหมือนกัน ครอบคลุม เนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนแล้ว มีการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ วิเคราะห์ข้อสอบ ตลอดจนปรับปรุงข้อสอบแล้วเป็นอย่างดี

สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบโครงสร้างมีสัมฤทธิผลในการเรียนเท่ากับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสถานการณ์

วิธีดำเนินงาน

1. ผู้วิจัยศึกษาเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบโครงสร้างและวิธีการสอนแบบสถานการณ์ เพื่อรวบรวมความรู้มาเป็นแนวทางสำหรับวางแผนในการสร้างเนื้อหา และ

ดำเนินการสอน

2. ติดต่อขอทดลองสอนนักเรียนเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

3. ศึกษาสถิติที่จำเป็นในการวิจัย

4. ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบและสร้างแบบทดลองเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

5. วางแผนการสอน สร้างเนื้อหา และสอนตามหลักที่ได้ศึกษามา

6. ทดสอบนักเรียน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการ

เรียน

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจจะมีข้อบกพร่องซึ่งทำให้ผลสรุปของการวิจัยครั้งนี้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เพราะ

1. ไม่มีการควบคุมระดับสติปัญญา (I.Q.) ของตัวอย่างประชากร ดังนั้นอาจมีประชากรบางคนที่มีระดับความสามารถสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยมาก

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้มีเพียง 60 คนซึ่งอาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด

3. ระยะเวลาในการสอนก่อนการวัดสัมฤทธิ์ผลสั้นมาก คือประมาณ 6 สัปดาห์ แม้ผู้วิจัยจะสอนมากถึงสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมงต่อกลุ่ม ผลของการทดสอบอาจไม่ใช่ผลของการสอนในระยะเวลาอันจำกัดนี้เท่านั้น แต่อาจจะเป็นผลมาจากความรู้เดิมของนักเรียนด้วย แม้ผู้วิจัยจะได้ควบคุมความรู้เดิมของตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มแล้ว

ประโยชน์ของการวิจัย

1. จากการวิจัยนี้จะช่วยให้ทราบว่าวิธีการสอนแบบใด ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่า
2. ผลจากการศึกษาจะช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะว่าควรจะใช้วิธีการสอนแบบใดเป็นวิธีการสอนในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน

คำจำกัดความของการวิจัย

นักเรียน หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2515 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยจัดกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองสอนด้วยวิธีการสอนแบบสถานการณ์ อีกกลุ่มหนึ่งจัดเป็นกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีสอนแบบโครงสร้าง

วิธีการสอนแบบโครงสร้าง หมายถึงวิธีการสอนที่สอนเนื้อหาที่จัดเรียงไว้ตามลำดับจากง่ายมาหายาก การอธิบายในชั้นเรียนใช้รูปมานวิธิ

วิธีการสอนแบบสถานการณ์ เป็นวิธีการสอนเนื้อหาโดยไม่เน้นความยากง่ายของเนื้อหา แต่เน้นสถานการณ์ที่เกิดการใช้ภาษาเป็นสำคัญ การอธิบายในชั้นเรียนใช้รูปมานวิธิสัมฤทธิ์ผล หมายถึงคะแนนที่นักเรียนได้จากการทดสอบ